

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: **Souvislost pregramotnostních dovedností a pozornosti u předškolních dětí**

Autorka práce: **Vladka Maurerová**

Předkládaná práce je příspěvkem ke studiu vývoje raných gramotnostních dovedností, konkrétně usiluje popsat souvislost vybraných pregramotnostních a kognitivních schopností, resp. fonemického povědomí a vizuální pozornosti. Autorka pracovala pro realizaci bakalářské práce s námětem inspirovaným zahraničním výzkumem, který není na poli domácí odborné literatury dobře zastoupen. Realizovala výzkumnou sondu v prostředí státní mateřské školy, kde získala datový materiál, na jehož podkladě v předkládané práci o vztahu fonemického povědomí (tedy jedné z tzv. pregramotnostních dovedností) a pozornosti přemýšlí. V rámci realizace bakalářského výzkumu si osvojila metody a postupy obvyklé na poli vývojové psychologie a psycholingvistiky i základy statistického zpracování výzkumných dat. V průběhu realizace bakalářského projektu pracovala pečlivě, průběžně a zodpovědně.

Bakalářská práce kolegyně Maurerové je strukturována způsobem obvyklým pro prezentaci výsledků v kvantitativně a popisně orientovaném výzkumu. Text bakalářské práce je uspořádán do kapitol, které postupují ve sledu od identifikace výzkumného problému, přes soupis teoretických opor, popis metodologie, až po prezentaci a diskusi výsledků výzkumu. Jednotlivé kapitoly jsou vzájemně dobře provázané, uvnitř pak často vhodně dále strukturované. Celek textu předkládané práce je koherentní a čtivý. Pečlivý čtenář si nicméně může všimnout odchylky od celkové koherence a logičnosti uspořádání textu – v textu práce se dvakrát objevuje kapitola „Vymezení výzkumného problému“. Ač nejde o identické kapitoly, mají téměř stejný název; podruhé je název upřesněn podkapitolou „Formulace výzkumné otázky“, což je pro čtenáře nejspíš matoucí. Kapitoly věnované teoretickým oporám jsou zpracované na podkladě relevantních odborných zdrojů, ze zahraniční i domácí literatury. Citační práce v textu ovšem není bezchybná (např. některé tituly citované v textu práce nejsou součástí seznamu použité literatury, některé tituly jsou v textu nepřesně citované apod.) Z hlediska obsahového se autorka v kapitolách věnovaných teoretickým východiskům místy dopouští nepřesností (např. slovo prediktor není vždy adekvátně užito – str. 33 „elementární čtení“ jako „přímý prediktor“). V části textu věnovaném teoretickým východiskům jsem ocenila především kapitolu „poznatky o vztahu pozornosti a pregramotnostních dovedností“.

Autorkou realizovaná výzkumná sonda se bohužel v době realizace protínala s obdobím výrazných dopadů pandemie covid-19. To vedlo ke změnám na úrovni rozsahu získaných výzkumných dat a ve výsledku ovlivnilo i možnosti autorky vztah pregramotnostních dovedností a pozornosti systematicky popsat či na podkladě vybraných statistických analýz prozkoumat. Nicméně, autorka v předkládané práci prokazuje, že si osvojila základní postupy a metodické kroky pro realizaci kvantitativně vývojově orientovaného psychologického výzkumu. V souladu se zvyklostmi v oboru realizuje strukturovaný popis průběhu výzkumu, nástrojů pro sběr dat i získaného datového materiálu. S oporou deskriptivní statistiky a korelačních testů pak nabízí čtenáři odpovědi na formulované výzkumné otázky i bohatý materiál k zamyšlení. Text bakalářské práce, ve kterém autorka popisuje vlastní výzkumný počín, dle mého názoru dokládá pečlivost, s jakou se autorka realizace zadaného výzkumného projektu zhostila, její dovednost pracovat se získanými výzkumnými daty analyticky, interpretačně i kriticky.

Jazyk předkládané práce je čtivý, s respektem ke čtenáři. Z hlediska formálních aspektů ovšem kvalitu textu předkládané práce nepříznivě ovlivňují neúhledně tabulky s výsledky výzkumu zpracované bez

ohledu na zvyklosti akademického psaní (nekládáme tabulky ze statistických programů, ale vždy tato data pro text upravujeme do vlastních adekvátně formátovaných tabulek).

Navzdory nepříznivým okolnostem, které realizaci výzkumného projektu kolegyně Maurerové provázely, nabízí realizovaná bakalářská práce cenné poznatky o vztahu pregramotnostních komponent a vizuální pozornosti, které se mohou stát cenným podkladem pro navazující výzkum. Výsledky provedené studie totiž -kromě jiného - poukazují na nutnost precizněji odlišovat různé úrovně manifestace a výkonové realizace testových úloh k mapování vizuální pozornosti.

Předkládanou práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení na hranici známky velmi dobře – výborně. V rámci obhajoby autorku prosím, aby se blíže věnovala otázce velmi slabé korelovanosti obou použitých testů vizuální pozornosti. Jak si autorka tento výsledek vysvětluje?

Doc. PhDr. Gabriela Seidlová Málková, Ph.D.

Hostivice 9.9.2021